

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ
1000 София • ул. „Хан Аспарух I” №26
www.parks.bg • e-mail: apb@parks.bg

ДО

МИНИСТЪРА НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

edno_gishe@moew.government.bg

СТАНОВИЩЕ

ОТ: АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ,

Представявана от Симеон Арангелов Арангелов,

С адрес на управление: гр. София, ул. “Хан Аспарух” № 26, ап. 1

Тел: +359885511011

Относно: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАМФИЛОВА,

Като оценяваме качествата на проекта на Закона за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие отправяме следните коментари по 12 от общо 108 негови параграфа в приложеното становище на Асоциацията на парковете в България.

С уважение,

СИМЕОН АРАНГЕЛОВ,

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА АПБ

СТАНОВИЩЕ

от Асоциация на парковете в България

Относно: проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие.

Като посочваме високо качество на законопроекта отправяме следните коментари по 12 от общо 108 негови параграфа.

Обръщаме Вашето внимание, че в чл. 6 ал.1 т.4 в проекта на ЗИД на ЗБР не е взето в предвид с което е оставено словосъчетанието „значителни количества птици от видове“ което нарушава директивата за птиците и би трябвало да се замени с „редовно срещащи се мигриращи видове птици“.

Коментари по параграфите на проекта на закон за изменение и допълнение на ЗБР:

По § 1

В чл. 31, ал. 22, т. 2 цифрата „5“ се заменя с цифрата „2“

Намаляването на стажа на експертите изготвящи оценки е безсмислено като упражнение по отношение качеството на докладите. Настоящото съдържание на ал.22 позволява оценката да се изготви от екип, в който само един от участниците е длъжен да има магистърска степен в направление биологични науки, а всички останали да са филолози, маркетолози, ядрени физици или с друга специалност.

В тази алинея отбелязваме една съществена грешка - трайната практика на СЕС показва, че оценката се извършва от компетентния орган, а възложителя може да предложи данни. т.е. в алинеята е правилно да се замени “оценката на степента на въздействие” да се замени с “доклада за оценка на степента на въздействие.

В тази алинея е добре да се посочи изискване към авторите на доклада да се извършили проверка на място в подходящо време за целите на доклада. Към настоящият момент множество от оценките се основават на данни от 2011-2013 и експертите работят единствено камерална работа. Това освен, че влошава качеството на докладите не може да бъде основание за подходяща оценка по смисъла на директивата на местообитанията, която изисква актуална информация (по практиката на СЕС информация на възраст 3 години не се

счита за актуална). Посещението на място ще изисква от експерта да верифицира наличната информация и ще отведе до минимално но положително подобряване качествата на докладите.

Предлагаме цялата алинея да се преработи с цел подобряване качеството на докладите по оценка за съвместимост и нарушението на Директива 92/43/ЕС

По § 3.

В чл. 35а думите „както и на видовете от Приложение № 3“ се заличават.

Важен пропуск е, че предложението на параграф 3 не е мотивирано в доклада с мотивите към законопроекта.

В момента от над 400 строго защитени вида растения и животни в България се опазват местообитанията на половината от тях в защитени зони от Натура 2000 мрежата. За другата половина единственият инструмент за териториална защита са защитените територии по ЗЗТ.

Опазването на защитени видове е класическо основание за създаването на защитени територии (ЗТ) от 1934г насам. Премахването на възможността да се обявяват нови защитени територии за опазване на видове излага на риск голям брой популации и находища на консервационно значими животни, растения и гъби, които са извън обявените до момента ЗТ, особено за тези попадащи и извън мрежата Натура 2000. Премахването на текста „както и на видовете от Приложение № 3“ ще се отрази най-значимо на видове с малки и уязвими находища за които се обявяват ЗТ категория Защитена местност и ще доведе до невъзможност за опазване им, което във времето неминуемо ще доведе до загуба на ценни находища на консервационно значими видове.

Опазването на местата за размножаване или почивка на защитените видове животни е част от строгата защита на видовете регламентирана в чл. 12 §1 б.г на Директивата за местообитанията и единственият практически начин за прилагане режима на строга защита на растителните видове посочени в чл. 13 §1 б.а на същата директива.

Предлагаме това предложение да отпадне.

По § 11.

Създава се нов чл. 50:

....(6) Органите по чл. 1 отказват издаването на разрешително, когато:

1. са налице условия за друго алтернативно решение;
2. популациите на засегнатия вид не са в благоприятно състояние, с изключение на случаите по чл. 48, ал. 2, т. 5;
3. са налице други обстоятелства, констатирани при извършени проверки на място или посочени в становище по ал. 3, или съществуват други условия,

определени с този закон или произтичащи от прилагане на законодателството на Европейския съюз, които възпрепятстват издаването на разрешително.

Обръщаме Вашето внимание към решение на СЕС по дело C674/17 от 10 октомври 2019 г в него съда посочва (т.80), че за изключения/дерогации се изисква:

- преследваната цел да е ясно и точно обоснована и на основание солидни научни данни националният орган успее да установи, че посочените дерогации/дерогации са годни да постигнат тази цел,
- да е надлежно установено, че целта им не може да се постигне с друго задоволително решение;
- да се гарантира, че дерогациите/изключенията няма да имат вредно въздействие върху поддържането в благоприятно състояние на запазване на популациите от засегнатия вид в областта на естественото им разпространение;
- за дерогациите/изключенията да е направена оценка на състоянието на запазване на популациите от засегнатия вид, както и на въздействието, което планираната дерогация може да окаже върху това състояние на територията на посочената държава членка или евентуално в рамките на визириания биогеографски район, когато границите на тази държава членка прекосяват няколко биогеографски района или пък ако областта на естествено разпространение на вида го изисква и, доколкото е възможно, в трансграничен план;
- да са изпълнени при строг контрол всички условия, свързани със селективен улов в ограничен размер на определен брой екземпляри от видовете, чието спазване трябва да се установи с оглед по-специално на нивото на популацията, нейното състояние на запазване и биологичните ѝ характеристики.

По § 29.

Член 67, ал. 1 се изменя така:

„(1) Въвеждането в природата, развъждането и отглеждането в неконтролирани от човека условия на неместни животински, растителни и гъбни видове, включително подвидове и вариетети или отглеждането им при условия, при които може да възникне непосредствена опасност от изпускане в неконтролирани от човека условия се допускат само ако това не уврежда природни местообитания в тяхната естествена област на разпространение или не вреди на местни видове или популации от дивата флора, фауна и микота.“

Опасяваме се, че предложеното усложняване на текста с изписване на повече подробности създава рискове за приложимостта. Бихме препоръчали част от подробностите и уточненията да отпаднат. Отбелязваме, че преценката дали съществува непосредствена опасност от изпускане е субективна, което не подобрява възможността за реакция, както и че популациите са част от видовете.

По § 63.

В чл. 109 се правят следните изменения и допълнения:

В ал. 1 след думите „забележителни дървета“ се добавя „от характерни за географската територия на страната видове, намиращи се“

Намираме това допълнение за ненужно, доколкото ако едно дърво е придобило характер на забележително за собственикът и/или обществото не би трябвало да му се отказва защита на основание, че не е характерно за географската територия на страната. В регистъра на вековните дървета има редица примери за неместни видове получили статута на защита по реда на глава V на ЗБР и преминали процедурата по целесъобразност, с което е потвърдена тяхната значимост и важност да бъдат защитени и опазвани. За неместни видове дървета има дори обявени защитени територии, като например „Група секвои в м. Ючбунар (Код в регистъра: 512), което също говори, че независимо дали са местни или не подобни вековни или забележителни дървета могат да представляват ценност за обществото.

Защитата на отделни забележителни екземпляри от дървесни видове цели много повече от опазването на биологичното разнообразие на България и касае теми като възпитание на уважение и обич към природата, запазване на локална идентичност и развитие на туризма и ще доведе до невъзможност за опазване на значими за обществото вековни дървета.

Предлагаме този текст да отпадне,

По § 66.

В чл. 115 се правят следните изменения и допълнения:

ж) Създава се т. 20:

„20. Осъществява контрол върху изразходваните от бюджета средства за опазване на биологичното разнообразие и контрол върху крайните реални резултати от финансираните мерки.“

Извън министерство на околната среда, средства от държавния бюджет за опазване на биологичното разнообразие се отделят от бюджетите на МЗХ, БАН, МОН. Министърът едва ли би могъл да изпълни тези свои нови задължения и да оказва контрол върху разходването на средства от други институции.

Предлагаме текста да се прецизира.

2. Създава се ал. 1а:

„(1а) Министърът на околната среда и водите може да възлага:

1. изпълнение на дейности към Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие по ал. 1, т. 10 на специализираните институти на Българска академия на науките и академичните специализирани звена;

2. на определени от него длъжностни лица на функции по ал. 1, т. 16 и 17.“

Смятаме за непрецизно да се номерират алинеи с букви. Нищо не пречи този текст да е нова алинея 3

Текстът на точка 2 означава, че министърът извършва лично всички останали задължения, което е невъзможно.

Предлагаме текста да се прецизира.

По § 70.

С цел осъществяване на по-добър контрол на място върху внасянето и изнасянето на видовете включени в приложения А, В, С и D към чл. 3 от в Регламент (ЕО) № 338/97 на Съвета от 9 декември 1996 г. относно защитата на видовете от дивата флора и фауна чрез регулиране на търговията с тях (ОВ, L 61/1 от 3 март 1997 г.) и екземпляри от видове, определени съгласно чл. 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1143/2014 предлагаме служителите на Агенция Митници да запазят своите правомощия което би допринесло за ограничаване и предотвратяване на трафика на защитени видове.

С цел осъществяване на по-ефективен контрол към правомощията на Агенция митници може да бъде добавен и контрол от страна на Министерство на вътрешните работи, като предлагаме текста на чл. 120 да бъде променен на “Агенция "Митници" и Министерство на вътрешните работи осъществяват контрол върху внасянето и изнасянето на екземпляри от видовете по чл. 70 съгласно изискванията на този закон, Закона за митниците, Закона за вътрешните работи и другите нормативни актове, свързани с контрола прилаган по тези закони“, или променен по сходен на това начин.

По § 72.

Според чл. 120 (1) от Конституцията на РБ съдилищата осъществяват контрол за законност на актове и действия на административните органи, съответно актовете и заповедите издадени от Министър или определено от него длъжностно лице трябва да могат да подлежат на съдебен контрол.

Предлагаме това предложение да отпадне.

По § 86.

В § 1 от Допълнителната разпоредба се правят следните изменения и допълнения:

Създават се т. 26д:

„26д. „Обезпокояване“ е процес, действие или нежелано внимание, при което се предизвиква смущение, тревога, водещо до нарушаване на спокойствието на животински индивид, двойка или група, имащо вредно въздействие върху процеса на размножаване и отглеждане на малките,

храненето, миграцията или почивката и/или водещо до намаляване на заеманата площ или трайно напускане на района на разпространение от съответния животински вид.“

Считаме че предложеният текст макар и пълен и изчерпателен административните органи ще бъдат затруднени да го прилагат в административно наказателни производства и се нуждае от опростяване и прецизиране. Според нас трудно органите ще установят дали едно човешко действие предизвиква смущение и тревога в животински индивиди или други емоции.

Обръщаме Вашето внимание на т. 31б от действащия закон

31б. "Проекти" са областните планове за развитие на горските територии, горскостопанските планове и програми и други проекти, с които се предвиждат дейности, които не попадат в обхвата на приложения № 1 и 2 на Закона за опазване на околната среда с изключение на проекти, които се изискват по Закона за устройство на територията.

Предлагаме да отпадне изразът “с изключение на проекти, които се изискват по Закона за устройство на територията.” доколкото това е нарушение на всеобщото действие на чл.6/3 на Директивата за природните местообитания и трайната практика на Съда на ЕС по неговото приложение.

По § 88.

В Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 и 3 се правят следните изменения и допълнения:.

В приложение 2 е изпуснат ново открития вид от приложение II на директивата за природните местообитания.

Евроазиатски бобър - *Castor fiber*

Boev Z., Spasov N. 2019. Past distribution of *Castor fiber* in Bulgaria: fossil, subfossil and historical records (Rodentia: Castoridae). *Lynx*, n.s. 50: 37-49. https://publikace.nm.cz/en/file/9165bae62a4efb7407090a8efec5545c/20623/37-49_Boev.pdf

Kodzhabashev N., D. Tsvyatкова, K. Krastev, M. Ignatov, T. Teofilova. 2021. The Eurasian Beaver *Castor fiber* Linnaeus, 1758 (Rodentia: Castoridae) Is Returning to Bulgaria – *Acta Zoologica Bulgarica*, 73 (4): 587-595. <https://acta-zoologica-bulgarica.eu/2021/002564.pdf>

Natchev D., N. Nedyalkov, M. Kaschieva, T. Koynova. 2021. They are Back: Notes on the Presence and the life Activities of the Eurasian Beaver (*Castor fiber* L. 1758) from the Territory of Bulgaria. *Ecologia Balkanica*, 13(1): 173-175. http://web.uni-plovdiv.bg/mollov/EB/2021_vol13_iss1/173-175_eb.21204.pdf

<https://www.bgbol.org/bg/projects/return-or-invasion-study-of-the-distribution-and-ecology-of-the-beaver-castor-fiber-in-bulgaria-after-more-than-150-years-of-absence>

Обръщаме Вашето внимание, че е необходимо да се определи в ПЗР период в който всички нововписани видове ще бъдат вписани в стандартните формуляри и ще бъдат определени цели за тяхното управление.

По § 90.

В приложение № 3 към чл. 37 се правят следните изменения и допълнения:

В приложението на строго защитените видове да се включи и вида *Centaurea kilaea*. ендемичен вид за Южна Тракия с три известни находища в Република Турция и открит наскоро с популация от 43 индивида в дюните на устието на река Велека.

<https://www.nmnhhs.com/historia-naturalis-bulgarica/article.php?id=000608000482026>

<https://www.gbif.org/taxon/S6TK>

По § 101.

В Закона за защита на животните (обн., ДВ, бр. 13 от 2008 г.; изм., бр. 80 от 2009 г., бр. 8 и 92 от 2011 г., бр. 53 от 2014 г., бр. 34 от 2016 г., бр. 58 от 2017 г., бр. 17 от 2018 г., бр. 102 от 2022 г. и бр. 102 от 2023 г., доп. бр.61 от 2025 г.) се правят следните изменения и допълнения:

....4. В чл. 27 се правят следните изменения и допълнения:

а) в ал. 2 след думата „делфинариуми“ се поставя запетая и се добавя „които използват морска вода, и условия включващи достъп до съоръжения в Черно море, оградени от ограда за отглеждане на морски бозайници“, а накрая на изречението се поставя запетая и се добавя „след положително становище от страна на Секретариата на Споразумение за опазване на китоподобните бозайници в Черно море, Средиземно море и съседната акватория на Атлантическия океан (ACCOBAMS);

б) създава се ал. 3:

„(3) Изискванията за условията в делфинариумите по ал. 2 не ваят за съществуващи към момента на приемане на настоящата разпоредба обекти“.

Предлагаме да отпадне алинея 3 доколкото нарушава основни принципи на правото. Вместо това на съществуващите делфинариуми може да се даде разумен срок за изпълнение на новите условия.